

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

بهرام رحمانی
۲۰ اگست ۲۰۱۶

آغاز یک دوره جدید در ترکیه! (بخش یکم)

در مطلبی که در تاریخ سه‌شنبه بیست و ششم مرداد [اسد] ۱۳۹۵-شانزدهم اگست ۲۰۱۶، تحت عنوان «پایان یک دوره تاریخی در ترکیه» نوشته بودم در جمع‌بندی آن چنین آمده است: «مهم‌تر از همه اکنون بیش از هر زمان دیگری جامعه ترکیه به شدت دوقطبی شده است. یک قطب طرفدار اردوخان و دولت و قطب دیگر نه تنها منتقد آن‌ها، بلکه از دولت و اردوخان نفرت دارند و در راستای بر کناری آن‌ها از قدرت و حاکمیت می‌کوشند. به‌علاوه اردوخان مجبور خواهد شد به‌بخشی از ارتش که مخالف کودتا بود و کودتاگران را سرکوب کرد امتیازات بیشتری بدهد.

در واقع می‌توان به‌جرات تأکید کرد که این کودتا ضربه‌ای سخت بر پیکره جامعه ترکیه زده است. اما در عین حال دوران رسوائی حولت حزب عدالت و توسعه و در راس همه رجب طیب اردوخان شروع شده است. نه آن‌ها به‌کسی اعتماد دارند و نه کسی به‌آن‌ها اعتمادی دارد در نتیجه هر حرکت اعتراضی کوچک در ترکیه، احتمالاً بلافاصله به‌یک جنبش وسیع تبدیل خواهد شد.

در هر صورت هنوز فضای سیاسی و اجتماعی ترکیه بسیار متلاطم و آبیستن حوادث مختلف است. هنوز شعله‌های آتش درگیری در کردستان در جریان است. و هنوز دولت و اردوخان به‌جنگ خود علیه مخالفان‌شان با تمام قدرت ادامه می‌دهند. هنوز اردوخان در جهت دستگیری نمایندگان حزب دموکراتیک خلق‌ها در پارلمان و در راس همه صلاح‌الدین دمیرتاش تلاش می‌کنند؛ هنوز هم زندان‌های ترکیه مملو از زندانیان سیاسی و روزنامه‌نگاران مخالف است؛ هنوز کارگران نگران دستمزدها و بیکارسازی‌های وسیع خود هستند و... بنابراین، این جنگ دولت و رئیس‌جمهور علیه مردم به‌ویژه مردم کرد، سبب شده است که کل حاکمیت ترکیه و در راس همه اردوخان به‌طور جدی زیر سؤال بروند و رسوا گردند. اکنون رامحل ترکیه همان رامحلی‌ست که در پنج سال گذشته در روژاوا تجربه شده و در ماه‌های اخیر در بخش‌هایی از کردستان ترکیه نیز تجربه شده است و آن‌هم خودمدیریتی دموکراتیک و اداره شورائی با رد «ملت و دولت» جامعه است.»

در واقع «آغاز یک دوره تاریخی جدید در ترکیه» را با مقدمه بالا آغاز می‌کنم و روندهای اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی این دوره جدید در پیش را مورد بحث و بررسی قرار خواهیم داد.

هم‌اکنون زندان‌های ترکیه، دیگر ظرفیت زندانیان جدید را ندارد. بکر بوزداغ، وزیر دادگستری ترکیه، در یادداشتی در توییتر خود اعلام کرده ۳۸ هزار زندانی در این کشور پیش از اتمام مدت حبس آن‌ها از زندان‌ها آزاد می‌شوند. این حکم از همین روز چهارشنبه ۱۷ اگست ۲۰۱۶-۲۷ مرداد ۱۳۹۵، به‌اجرا درآمده است.

در تازه‌ترین گزارشات آمده است که دولت ترکیه، بار دیگر داری‌های افرادی که مظنون به‌هواداری از جنبش گولن هستند را ضبط کرد. دادستانی استانبول اعلام کرده که در اقدام اخیر داری‌های ۱۸۷ کارفرمای این کشور ضبط شده است. این افراد مظنون به‌ارتباط با فتح‌الله گولن، واعظ و مدرس علوم دینی هستند.

در میان کسانی که داری‌شان ضبط شده افراد پرنفوذی چون فاروق گولو اوغلو و عمر فاروق کاورماچی دیده می‌شوند. گولو اوغلو به‌خانواده‌ای تعلق دارد که مشهورترین شیرینی‌های ترکیه را تولید می‌کند. باقلاهای تولیدی این شرکت شهرت زیادی دارند.

کاورماچی نیز آن‌گونه که رسانه‌ها اعلام کرده‌اند داماد قدیر توپباز، شهردار استانبول و یکی از روسای شرکت «آیدینلی» است که از جمله در زمینه املاک شهرت به‌سزائی دارد.

حکم دستگیری افرادی که داری‌های شان ضبط شده نیز صادر شده و پلیس استانبول اعلام کرده که ۶۰ نفر آن‌ها تاکنون بازداشت شده‌اند.

در پایان ماه جولای سال جاری دادستانی ترکیه اعلام کرد که حکم ضبط داری‌های شخصی بیش از سه هزار قاضی و دادستان برکنار شده این کشور صادر خواهد شد. دولت ترکیه بر این نظر است که این قضات و دادستان‌ها احتمالاً در ارتباط با فتح‌الله گولن هستند.

به‌گفته وزیر دادگستری ترکیه، آزادی این زندانیان به‌معنی عفو آن‌ها نیست، بلکه آزادی مشروط است و شامل زندانیانی می‌شود که رفتار خوب در زندان داشته‌اند و کمتر از دو سال از محکومت آن‌ها باقی‌مانده است.

علاوه بر این، دستورالعمل تازه تنها شامل زندانیانی است که تا اول جولای ۲۰۱۶ بازداشت شده‌اند و بازداشت‌شدگان مرتبط با کودتای ۱۵ جولای مشمول این دستورالعمل نمی‌شوند.

خبرگزاری المان (dpa) در گزارشی درباره اقدام دادگستری ترکیه در آزادی پیش از موعد ۳۸ هزار زندانی نوشته است، آزادی این عده با هدف جایگزین کردن در زندان‌ها برای بازداشت‌شدگان متهم به‌مشارکت در کودتاست.

به‌این ترتیب، در حال حاضر علاوه بر تشدید خشونت و اختناق و سانسور در ترکیه، بسیاری از نشانه‌ها و شواهد به‌ما می‌گویند که دولت ترکیه به‌سمت محور روسیه-ایران چرخش پیدا کرده و با اتحادیه اروپا، به‌ویژه المان دچار تنش شده است. سؤال مهم‌تر این است که حزب حاکم عدالت و توسعه که پاک‌سازی شدیدی در درون آن صورت گرفته در چنین وضعیتی قادر به‌بازسازی خود و دولت‌ش خواهد شد؟

آیا آینده جامعه ترکیه، دچار یک دیکتاتوری ملی-مذهبی شدیدتر به‌رهبری اردوخان خواهد شد؟

آیا طبقه کارگر و همه نیروها و جنبش‌های سکولار و دموکراتیک و سوسیالیست آن، استراتژی طبقاتی خود را در مقابل جامعه خواهند گذاشت؟

آیا خودمدیریتی دموکراتیک در مناطق کردنشین ترکیه، توسعه و پیشروی خواهد کرد؟ و ده‌ها سؤال دیگر!

ادعاهائی مانند مذاکره بین ژنرال‌های پایگاه هوائی اینجریلیک و طراحان، تاخیر و تردید عملی امریکا، و انتشار اطلاعات درباره هوایم‌های اردوخان توسط استرافور (Stratfor) مورد حمایت «سیا»، همه نشان می‌دهند که هم اردوخان و هم دولت امریکا حداقل در سطوحی از کودتا خبر داشتند. ساختار موجود دو جناح اسلامی اردوخان‌نیم و گولنیسم به‌دورانی برمی‌گردد که آن‌ها در قدرت شریک بودند و از مسایل مخفی و محرمانه یکدیگر مطلع بودند.

فتح‌الله گولن، جریان مذهبی خود را براساس تفاسیر جدید خویش از تعلیمات «سعید نوری»، یک رهبر اسلامی با نفوذ که در سال‌های نخست جمهوری با سکولاریسم مخالف بود، تأسیس کرد. در دهه ۱۹۵۰، او در انجمن‌های ضدکمونیستی، سازمان‌های مخفی که در آن‌زمان توسط ناتو به‌وجود آمده بود، نقش رهبری داشت. کمی بعد، او ایجاد یک سازمان نیمه‌مخفی را براساس سلسله مراتب آغاز کرد. او پیروان خود را از طریق چیزی که «خانه‌های نور» می‌نامید سازمان‌دهی کرد.

جریان گولنیست، در پی کودتای نظامی سال ۱۹۸۰ ترکیه، که یک ضربه بزرگی به‌جنبش کارگری سوسیالیستی و نیروهای چپ و سوسیالیست بود، نیرو گرفت. طی این سال‌ها، طرفداران گولن عمدتاً در بخش‌های آموزشی سازمان‌دهی شدند، آن‌ها کادرهای ورزیده تحصیل‌کرده خود را تربیت کردند و با بوروکراسی دولتی و طبقه سرمایه‌دار پیوندهای محکمی برقرار نمودند.

گولن در سال ۱۹۹۹، به‌پنسیلوانیا در ایالات متحده آمریکا رفت و ساکن آن‌جا شد.

تحت حکومت حزب عدالت و توسعه، علاوه بر «کنفدراسیون بازرگانان و صنعت‌گران ترکیه» (TUSKON)، انجمن‌ها، مدارس و مراکز درمانی خصوصی بسیاری که به‌جنبش گولن تعلق داشت گسترش یافت. این جریان در شماری از دیگر کشورهای توسعه نیافته به‌مثابه عامل سیاست‌های امریکائی عمل می‌کرد. در این دوره او در آمریکا جایگاه یک «روشنفکر مذهبی» را کسب کرد و در عین حال پیوندهای جنبش با روشنفکران لیبرال در ترکیه نیز مستحکم‌تر ساخت. این جنبش در جریان تصفیه‌های ۲۰۰۸-۲۰۰۷، که دوران مهمی برای حزب عدالت و توسعه بود، کمالیست‌ها را در رسانه‌ها و بوروکراسی دولتی پاک‌سازی کرد، و گروه اخیر را به «طراحی کودتا» در آن سال‌ها متهم کرد. در حالی که طی آن دوره نیز بسیاری از روشنفکران جمهوری‌خواه و چپ به‌دلیل عضویت در سازمان‌های مخالف دولت محکوم و اخراج شدند. در عین‌حال، فتح‌الله گولن در پرونده قدیمی شرکت او در فعالیت‌های تروریستی اسلامی و کودتا، پرونده‌ای که پیش از به‌قدرت رسیدن حزب عدالت و توسعه تشکیل شده بود، تیرنه گردید.

اما طی دهه ۲۰۱۰، اختلافاتی در جناح حزب عدالت و توسعه و گولن بروز کرد. در عرصه بین‌المللی اختلاف ناشی از شکست اخوان المسلمین در مصر، که پیوندهای ایدئولوژیک و سیاسی نزدیکی با حزب عدالت و توسعه داشت، در برآورده ساختن انتظارات قدرت‌های جهانی از «بهار عربی»، و شکست حزب عدالت و توسعه در مورد سوریه بود. در عرصه داخلی اعتراضات مردمی جولای ۲۰۱۳ قرار داشت که در آن مردم معترض علیه حزب عدالت و توسعه به‌خیابان‌ها ریختند و خواهان سکولاریسم و آزادی و صلح شدند نه تنها در حکومت حزب عدالت و توسعه شکاف‌های جدی ایجاد کردند، بلکه دولت را دچار بحران ساختند.

در عین‌حال، مناقشه حزب عدالت و توسعه و گولن، بالا گرفت. حزب عدالت و توسعه تصمیم گرفت همه موسسات آموزشی خصوصی متعلق به‌گولنیست‌ها را تعطیل کند. در حالی‌که تنش افزایش یافت و گولنیست‌ها طی یک حرکت متقابل در دسامبر ۲۰۱۳، فساد در میان برخی از سیاستمداران حزب عدالت و توسعه و برخی وزرا و بازرگانان را افشاء کردند. در میان مظنونین پسر اردوخان و رضا ضراب (یک بازرگان ایرانی آن‌ری‌تبار که در حال‌حاضر در ایالات متحده محاکمه می‌شود) قرار داشت. پاسخ حزب عدالت و توسعه تصفیه همه گولنیست‌های برجسته از موسسات قضائی و معرفی یک لایحه جدید مجازات تحت عنوان «سازمان تروریستی فتح‌الله‌گرا» بود که در آستانه کودتای اخیر تکمیل شد. با این وجود هنوز گروه‌های مختلفی در دستگاه‌ها دولتی و یا درون حزب عدالت و توسعه وجود دارد که مخالف و یا موافق گولنیست‌ها هستند.

در هر صورت فتح‌الله گولن تا چند سال پیش متحد حزب عدالت و توسعه به رهبری رجب طیب اردو خان بود و در پیروزی اردو خان و حزبش در سال ۲۰۰۲ نقش مهمی داشت. اما دست‌کم از سال ۲۰۱۳، رابطه این دو به هم خورد و اکنون دشمن قسم‌خورده یکدیگرند. و دولت ترکیه، کودتای نافرجام ۱۵ جولای ۲۰۱۶ را به فتح‌الله گولن، رهبر جنبش اسلامی «خدمت» نسبت داده و از دولت امریکا خواستار استرداد او هستند.

اما در حالی که هنوز درخواست دولت ترکیه از ایالات متحده امریکا برای استرداد فتح‌الله گولن به‌جائی نرسیده، دادستان کل ترکیه کیفرخواستی علیه او به‌اتهام طراحی کودتا تنظیم کرده است. در این کیفرخواست برای گولن تقاضای ۲ هزار سال زندان شده است.

به‌گزارش خبرگزاری آناتولی، در کیفرخواست ۲۵۲۷ صفحه‌ای، دادستان کل ترکیه فتح‌الله گولن را به «تلاش برای تخریب خشونت‌آمیز نظم قانونی کشور» و «آموزش و رهبری یک گروه مسلح تروریستی» متهم کرده است. در این کیفرخواست برای گولن دو باره حبس ابد و ۱۹۰۰ سال دیگر زندان تقاضا شده است.

دولت امریکا اعلام کرده که اگر آنکارا شواهد مشخصی ارائه دهد که مشارکت گولن در کودتای ۱۵ جولای را نشان دهد، موضوع استرداد او را بررسی خواهد کرد.

نهایت کودتای اخیر ساختگی و یا واقعی و در بهترین حالت نیمه‌واقعی بود یا نه؟ در هر صورت یک موقعیت و فرصت طلایی به‌دست اردو خان و حزبش عدالت و توسعه داد تا نه تنها رقبای گولنیست خود، بلکه همه نیروهای مخالف خود از چپ و راست و سکولار را از ادارات و دستگاه قضائی و آموزش و پرورش و پلیس و ارتش و نهادهای امنیتی و اطلاعاتی پاکسازی کند بیش از ۷۰ هزار نفر را زندانی و یا از کار اخراج کرده است.

این اقدام دولت ترکیه با اعتراض و انتقاد نهادهای مدافع حقوق بشر و اتحادیه اروپا به‌ویژه دولت‌ها فرانسه، ایتالیا، اتریش، المان و... قرار گرفته است. به‌طوری که المان در سندی محرمانه ترکیه را «کانون اسلام‌گرایان» خواند.

سویم داغدالن، نماینده ترکت‌تبار پارلمان المان و سخن‌گوی کمیته روابط خارجی حزب چپ، خواهان «تغییر اساسی» رابطه میان المان و ترکیه شده است. خانم داغدالن گفته است: «شما نمی‌توانید با آقای اردو خان مثل شریک درجه یک المان، اتحادیه اروپا و ناتو برخورد کنید، در حالی که در اسناد داخلی او را در مرکز اسلام‌گرایی و حامی تروریسم اسلام‌گرا معرفی می‌کنید».

دولت و وزارت کشور المان از اظهار نظر درباره محتوای سند خودداری کرده‌اند. اما سخن‌گوی دولت المان گفته این کشور ترکیه را به‌چشم شریکی در مبارزه با گروه موسوم به‌دولت اسلامی (داعش) می‌بیند. در روابط ترکیه با المان در ماه‌های گذشته تنش‌هایی پیش آمده است، اما دو دولت تلاش کرده‌اند که درباره بحران پناهمجویان و لغو ویزا برای شهروندان ترکیه به‌تفاهم برسند.

بخش بزرگی از اسلام‌گرایانی که تا پایان سال ۲۰۱۵، از المان به‌سمت مناطق جنگی در سوریه و عراق رفته و به‌گروه «دولت اسلامی» (داعش) پیوسته‌اند از ترکت‌تبارهای المان بوده‌اند.

به‌گزارش خبرگزاری المان، این موضوع را دولت المان در پاسخ به‌درخواست فراکسیون حزب چپ‌های این کشور در مجلس فدرال عنوان کرده است.

در پاسخ وزارت کشور المان به درخواست حزب چپ‌ها آمده است: «بر اساس یافته‌های مقامات امنیتی حدود یک چهارم از ۷۶۰ نفر اسلام‌گرا در المان که تا پایان سال ۲۰۱۵ به‌سوریه و عراق رفته‌اند یا شهروند ترکیه بوده‌اند و یا تبار ترک داشته‌اند».

در سال ۲۰۱۶، شمار اسلام‌گرایانی که از آلمان به‌صوف داعش پیوسته‌اند به‌شدت افزایش یافته است. بنا بر آمار اداره فدرال حفاظت از قانون اساسی تا ماه مه دست‌کم ۸۲۰ نفر اسلام‌گرا از آلمان به‌سوریه و عراق رفته‌اند. در پایان ماه جون، اداره جنائی فدرال آلمان اعلام کرد که یک سوم این تعداد به‌آلمان بازگشته‌اند. شمار کشته‌شدگان کسانی که از آلمان به سوریه و عراق رفته‌اند ۱۴۰ نفر گزارش شده است.

از نظر دولت آلمان، کشور ترکیه «کانون مرکزی عملیات» گروه‌های تروریستی و افراطی اسلامی است. شبکه اول تلویزیون آلمان می‌گوید که این ارزیابی را دولت آلمان در پاسخی محرمانه به‌یک فراکسیون مجلس ارائه کرده است. دولت آلمان در پاسخ به‌سؤال فراکسیون حزب چپ در مجلس فدرال این کشور درباره نقش ترکیه در همکاری با گروه‌های اسلامی گفته است که آنکارا از سال‌ها پیش با این نوع گروه‌ها همکاری دارد.

در این پاسخ آمده است که نزدیکی فکری و ایدئولوژیک رجب طیب اردو خان و حزب عدالت و توسعه او با گروه‌هایی مانند اخوان‌المسلمین در مصر امری پنهانی نیست. این نزدیکی و هم‌گرایی که به‌ویژه از سال ۲۰۱۱ به‌اسلامیزه‌شدن حیات سیاسی و فرهنگی و رویکرد دیپلماتیک ترکیه منجر شده، زمینه مساعدی برای تبدیل این کشور به‌میدان عمل گروه‌های اسلامی در خاورمیانه و نزدیک فراهم کرده است.

در پاسخ دولت آلمان به‌فراکسیون چپ‌ها، از جمله به‌اقدامات حمایت‌گرانه ترکیه از گروه‌های مسلح اسلامی در سوریه و نیز از گروه فلسطینی حماس اشاره می‌شود. به‌این ترتیب، دولت آلمان به‌وجود رابطه مستقیم میان رئیس‌جمهور ترکیه و گروه حماس قائل است.

حماس که حکومت در بخش غزه را در دست دارد از سال ۲۰۰۳ در فهرست تروریستی اتحادیه اروپا جا گرفته است. به‌گزارش شبکه سراسری تلویزیون آلمان (ARD)، پاسخ دولت آلمان بر یافته‌های سرویس اطلاعات برون‌مرزی این کشور (BND) است. این پاسخ قرار نیست به‌صورت علنی منتشر شود، زیرا به‌گفته معاون حقوقی وزیر کشور آلمان، انتشار علنی آن به‌خیر و صلاح دولت نیست.

شبکه سراسری تلویزیون آلمان در ادامه گزارش خود می‌گوید که تا کنون صرفاً در بحث‌ها و گفت‌وگوهای شفاهی به‌زدیکی سیاست ترکیه با گروه‌های خشونت‌گرای اسلامی اشاره می‌شد، ولی این اولین بار است که به‌صورت مکتوب و رسمی چنین موضعی بیان می‌شود.

همین گزارش می‌گوید که دولت آلمان در تهیه پاسخ به‌سؤال فراکسیون حزب چپ به‌ارزیابی وزارت کشور استناد کرده و در این باره با وزارت خارجه مشورتی نکرده است.

احزاب ائتلافی آلمان خواستار موضع‌گیری صریح بزرگترین شبکه مساجد این کشور علیه سیاست سرکوب‌گرانه رجب طیب اردو خان، رئیس‌جمهور ترکیه، شدند. این شبکه در تنظیم مواد درسی مربوط به‌اسلام در مدارس آلمان نقش مهمی بازی می‌کند.

مقامات آلمانی خواهان اعلام استقلال بزرگترین شبکه مساجد این کشور، موسوم به «اتحادیه ترکی‌اسلامی در امور مذهبی-دی‌تی‌بی (DiTiB)» شدند.

اشتفان مایر، سخن‌گوی فراکسیون احزاب سوسیال مسیحی و دموکرات مسیحی در گفت‌وگو با روزنامه «دی‌ولت» در این رابطه هشدار داد که شبکه یادشده نباید به «بلندگوی تبلیغ سیاست‌های اردو خان» تبدیل شود.

بودجه DiTiB که بیش از ۹۰۰ مسجد فعال در آلمان را زیر پوشش خود دارد، از سوی دولت ترکیه تأمین می‌شود. امامان جماعت این مساجد در مدارس مذهبی استانبول آموزش می‌بینند و حقوق خود را نیز از «وزارت دیانت ترکیه» دریافت می‌کنند.

دست‌اندرکاران این شبکه به‌عنوان نمایندگان آن در تنظیم برنامه‌های هم‌پیوندی با جامعه و نهادهای المانی، از جمله تنظیم مواد درسی مربوط به آموزش اسلام در مدارس با ادارات این کشور همکاری نزدیک دارند.

کرسٹین گریزه، سخن‌گوی فراکسیون حزب سوسیال دموکرات المان، نیز در این رابطه گفت که انتظار دارد، DiTiB دستگیری‌های اخیر و اقدامات دولتی علیه دموکراسی و آزادی بیان را در ترکیه مورد انتقاد قرار دهد و از سیاست جدید رئیس‌جمهور این کشور پشتیبانی نکند.

او در گفت‌وگو با روزنامه «دی‌ولت» هشدار داد: «ما نمی‌توانیم تحمل کنیم که سیاست‌های اردوخان در مساجد المان تبلیغ شود».

گریزه با اشاره به‌مسئولیت این شبکه در رابطه با امامانی که در خطبه‌های نماز خود نفرت و خشونت ترویج می‌کنند، گفت: «در صورت لزوم این امامان باید از المان اخراج شوند».

سخن‌گوی فراکسیون حزب سوسیال دموکرات المان گفت که اسلام با این حال از ظرفیت ایجاد تشکیلات دموکراتیک برخوردار است. او همچنین تأکید کرد که نظر به ضرورت همکاری مشترک میان نهادهای دولتی المان و نمایندگان DiTiB، برگزاری جلسات گفت‌وگو با نمایندگان این شبکه باید ادامه داشته باشد.

با این‌حال در بسیاری از ایالات المان از جمله راینلند فالز (به‌نخست‌وزیری خانم مالو درایر از حزب سوسیال دموکرات‌ها) و نیدرزاکسن (از حزب دموکرات مسیحی)، نشست‌های دوره‌ای با نمایندگان انجمن‌های اسلامی در زمینه چگونگی تنظیم مواد درسی متوقف شده است.

گفته می‌شود در المان نزدیک به ۴ میلیون «مسلمان» زندگی می‌کنند. بیش از ۷۰ درصد این تعداد را ترک‌تبارهایی تشکیل می‌دهند که اغلب مراسم عبادی خود را در مساجدی به‌جا می‌آورند که زیر نظر DiTiB اداره می‌شوند.

بر اساس تحقیقات شبکه اول تلویزیون سراسری المان (ARD) و روزنامه المانی «فرانکفورتر آگماینه» در سال ۲۰۱۵، هواداران جریان تروریستی «دولت اسلامی» (داعش) در این شبکه در المان فعالیت گسترده‌ای دارند.

مقامات امنیتی المان کشور ترکیه را پایگاهی برای فعالیت اسلام‌گرایان خاورمیانه دانسته‌اند. سندی محرمانه که انتشار بیرونی پیدا کرده، خشم سران ترکیه را برانگیخته است.

دولت ترکیه ارزیابی اخیر مقامات امنیتی المان که ترکیه را پایگاهی برای فعالیت اسلام‌گرایان منطقه دانسته‌اند، رد کرده است.

به نظر وزارت خارجه ترکیه، موضع دستگاه امنیتی المان در «ذهنیتی ناهنجار» ریشه دارد که هدف آن تخریب دولت ترکیه و رهبر آن رجب طیب اردوخان است.

در بیانیه وزارت خارجه ترکیه آمده است: «با این ذهنیت ناهنجار از چندی پیش می‌کوشند با حمله به‌دولت و رئیس‌جمهوری ما، اقتدار ما را در هم بشکنند».

افزون بر این وزارت خارجه ترکیه قصد دارد این موضوع را در دادگستری المان مطرح کند.

در این بیانیه، ادعا شده است؛ در المان آن محافل سیاسی از چنین موضعی حمایت می‌کنند که در مبارزه با تروریسم «رفتاری دوگانه» دارند، در گفتار با تروریسم مخالفند اما در عمل از حزب کارگران کردستان (پ‌ک‌ک) که همچنان به‌تروریسم دست می‌زند، حمایت می‌کنند.

در پایان بیانیه، باز هم ادعا شده است: «ترکیه که صادقانه با تروریسم مبارزه می‌کند، از متحدان خود انتظار پشتیبانی دارد».

مقامات وزارت خارجه المان، با صراحت تأکید می‌کنند که به‌رغم این تنش‌ها، ترکیه همچنان متحدی ارزشمند برای اروپا و المان شناخته می‌شود.

انگیزه خشم و عصبانیت وزارت خارجه ترکیه انتشار سندی محرمانه است که در بالا بدان اشاره کردیم. از سوی دیگر، یکی از افسران ارتش ترکیه که قبل از دستگیری موفق به فرار شده است با انتشار چند نوار صوتی و نامه‌هایی به‌خط رجب طیب اردو خان، رئیس جمهور ترکیه را متهم به رهبری فکری داعش ISIS کرد. سرهنگ ستاد احمت قهوچی فرمانده سابق پادگان دیار بکر می‌گوید: «نیروهای داعش قبل از شروع جنگ داخلی در سوریه و عراق در پایگاه‌های سری ارتش ترکیه در نزدیکی مرزهای عراق و سوریه آموزش‌های لازم را دیده بودند و شخص اردو خان بارها به‌این پایگاه‌ها آمده و از نزدیک نحوه آموزش، و آمادگی تروریست‌ها را بررسی کرده بود. آموزش نیروهای داعش توسط مریبان امریکائی شرکت «بلک اند واتر» امریکا (مقاطع کار پنتاگون) انجام می‌شد که با عربستان سعودی قرارداد بسته بودند.

ترکیه و عربستان به‌اتفاق افراد جنگ‌طلب را از سراسر جهان، به‌ویژه از میان اتباع مسلمان چین، اوزبکستان، تاجیکستان، چین، اینگوش، داغستان و حتی مسلمانان خاور دور (فیلیپین، تایلند، اندونزی، سر یلانکا، بنگلادش، کشمیر و...)، مسلمانان حنفی لیبی و سومالی و سایر کشورهای عرب و همچنین از میان خانواده‌های خارجی‌تبار کشورهای غربی، استخدام کرده و از مرزهای ترکیه به‌داخل سوریه و عراق می‌فرستادند.

هزینه استخدام افراد و آموزش و تسلیح آن‌ها به‌سلاح‌های پیشرفته توسط عربستان تأمین می‌شد و کار فروش سلاح را پسران اردو خان به‌عهده داشتند، که از این بابت میلیاردها دالر به‌جیب زدند! همچنین به‌دستور شخص اردو خان در مرزهای ترکیه برای گروه تروریستی داعش بازارچه‌های مرزی ایجاد شده است و نفت دزدی داعش از چاه‌های نفتی سوریه و عراق هم توسط شرکتی متعلق به‌داماد و پسران اردو خان خریداری می‌شد.

احمت قهوچی هم مانند سایت افشاگر ویکی لیکس مدعی شده است که ابوبکر البغدادی با وساطت اردو خان از زندان امریکائی‌ها آزاد شد و فوراً به‌ترکیه آمد تا تحت تعلیمات اردو خان، داعش را با همکاری عزت ابراهیم الدوری راه‌اندازی کند.

احمت قهوچی ادعا می‌کند که اردو خان مرشد فکری گروه تروریستی داعش است و قرار بوده داعش پس از پیروزی بر عراق و سوریه اعلام اتحادیه با ترکیه کند و سپس این دو کشور را به‌زیر پرچم ترکیه درآورد. در یکی از این نوارها اردو خان از رهبر داعش می‌خواهد تا تروریست‌های داعش را به‌کشورهای اروپائی نفوذ دهد و اعضای داعش ضمن ازدواج با دختران اروپائی، توازن جمعیتی اروپا را به‌نفع مسلمانان بر هم بزنند! گفته می‌شود این افسر بلندپایه ترکیه هم اکنون با صدها سند محرمانه که با خود خارج کرده است تحت بازجویی سازمان اطلاعاتی المان قرار دارد و اظهارات تند اخیر قبل مرکل علیه ترکیه و شخص اردو خان هم به‌دلیل آگاهی صدراعظم المان از این اسناد بوده است؟

همچنین اردو خان، با اشاره به‌این که یکی از فرزندان در ایتالیا به‌اتهام مشارکت در پول‌شویی تحت تعقیب قرار گرفته است گفت: ماجرای انجام تحقیقات قضائی در مورد پسر در شهر بولونیا می‌تواند روابط ترکیه را با ایتالیا دچار مشکل کند و بهتر است ایتالیائی‌ها به‌جای باز کردن پرونده قضائی برای پسر، در مورد مافیا تحقیق کنند. متئو رنتسی نخست وزیر ایتالیا، به‌سرعت در صفحه توئیتر خود در پاسخ به‌اردو خان نوشت در این کشور قضات در برابر قانون و قانون اساسی پاسخگو هستند و نه به‌رئیس جمهور ترکیه. او افزود: این‌جا یک کشور قانون‌مند است.

پائولو جنتیلونی وزیر امور خارجه ایتالیا نیز در واکنش به اظهارات تند رئیس جمهور ترکیه گفت قضات در ایتالیا از استقلال آزادی کامل برخوردار هستند. در کشور ما قوه قضائیه به همراهی نیروی انتظامی در کمال موفقیت مشغول مبارزه با مافیاست و نیازی به تشویق دیگران ندارد.

جووانی لیبینی، معاون شورای عالی قضائی ایتالیا نیز گفت: حمله رئیس جمهور ترکیه به قوه قضائیه غیر قابل قبول است. قضات ایتالیائی هر روز با مافیا مبارزه می کنند و حتی جان خود را به مخاطره می اندازند. این ترکیه است که باید احترام به استقلال قضات خود را به جهان نشان دهد. اورلاندو وزیر دادگستری ایتالیا نیز با انتقاد از سخنان اردوخان گفت: هیچ کس نمی تواند به قضات ایتالیائی بگوید که چه باید بکنند. در کشور ما قانون اساسی ضامن استقلال قوه قضائیه است.

اختلاف امریکا و ترکیه بر سر برخورد با گروه تروریستی «دولت اسلامی» پس از دیدار معاون بارک اوباما با رئیس جمهور ترکیه هم برطرف نشد. دو طرف در عین حال به جزئیاتی درباره آموزش پیشمرگه های کرد و کمک به آوارگان سوری اشاره کردند.

جو بایدن، معاون رئیس جمهور امریکا، روز شنبه ۲۲ نوامبر ۲۰۱۶-۱ آذر ۱۳۹۵ با رجب طیب اردوخان رئیس جمهور ترکیه دیدار و صحبت کرد. این نشست چهار ساعت به طول انجامید.

به گزارش رویترز، بایدن پس از این دیدار در نشست خبری مشترک با اردوخان گفت که در این نشست نه تنها درباره مقابله با گروه تروریستی «دولت اسلامی» (داعش سابق) که درباره تقویت مخالفان رژیم بشار اسد و گذار سیاسی در سوریه بدون بشار اسد بحث شده است.

بایدن و اردوخان جزئیاتی از چگونگی همکاری دو کشور و نقش آفرینی احتمالی ترکیه در مواجهه با تروریست های «دولت اسلامی» (داعش سابق) در سوریه و عراق ارائه ندادند. اما اخبار منتشر شده نشان می دهند که اختلاف دو طرف بر سر این موضوع همچنان به قوت خود باقی است.

ترکیه به فقدان اراده جدی برای مبارزه با «دولت اسلامی» متهم می شود. این کشور در برابر تقاضای امریکا برای نقش آفرینی موثرتر خواهان آن است که براندازی رژیم سوریه نیز به عنوان هدف ائتلاف بین المللی تعیین و تبیین شود. آنکارا، همچنین باز هم تأکید دارد که شمال سوریه به منطقه امن برای استقرار آوارگان جنگی این کشور و نیز به محلی برای آموزش نیروهای مخالف رژیم اسد بدل شود. برای تحقق این امر دولت مردان ترکیه خواهان برقراری منطقه پرواز ممنوع بر فراز مناطق شمالی سوریه هستند.

امریکا از جمله خواهان آن است که ترکیه اجازه استفاده از پایگاه هوایی «اینجرلیک» (در جنوب ترکیه، در نزدیکی مرز سوریه) را به ائتلاف بین المللی علیه «دولت اسلامی» بدهد. در حال حاضر هواپیماهای ائتلاف برای هدف قرار دادن مواضع «دولت اسلامی» در سوریه عمدتاً از اردن یا سایر کشورهای دورتر منطقه برمی خیزند. با این همه بایدن و اردوخان در نشست خبری خود با خبرنگاران اشاره ای به این موارد نکردند. خبرگزاری اسوشیتد پرس در این باره خبر داد که اگر توافقی بر سر اختلاف نظرها صورت گرفته باشد، این توافق به صورت «محرمانه» بوده است.

در نشست خبری روز شنبه گذشته بایدن و اردوخان، هر دو بر سابقه شش دهه همکاری ترکیه و امریکا که هر دو از اعضای ناتو هستند تأکید کردند. بایدن گفت که روابط امریکا و ترکیه «به قوت همیشه باقی است». اردوخان نیز ابراز خوشحالی کرد که در بیش تر موضوعات با امریکا هم عقیده است. او از همکاری بیش تر و ادامه روند مذاکرات خبر داد.

یک مقام ارشد سیاسی که خواسته نامش فاش شود در مصاحبه با اسوشیتد پرس نشست بایدن و اردوخان را خالی از پیشرفت ندانست. به گفته او، دو کشور در این نشست توانستند درک بهتری از نیازهای یکدیگر به دست بیاورند. بر این اساس، امریکا و ترکیه توافق کردند که «دولت اسلامی» باید شکست داده شود و نیروهای میانه‌روی سوریه آموزش ببینند. به ادعای منبع اسوشیتد پرس، دو طرف همچنین توافق کردند که گذار سیاسی در سوریه باید بدون نقش‌آفرینی بشار اسد انجام شود.

جو بایدن روز شنبه همچنین از کمک ۱۳۵ میلیون دلاری امریکا به غیرنظامیان سوریه خبر داد که بخشی از آن به ترکیه اختصاص می‌یابد. ترکیه ۱/۶ میلیون پناهجوی سوری را داخل مرزهای خود پذیرفته است. بایدن، همچنین به صورت خلاصه و بدون ذکر جزئیات به طرح‌های ترکیه برای تجهیز مخالفان میانه‌روی رژیم بشار اسد اشاره کرد.

از سوی دیگر، یک مقام بلندمرتبه ترکیه اعلام کرد که ارتش ترکیه به آموزش پیش‌مرگه‌های کرد در شمال عراق خواهد پرداخت. به گفته وی آموزش‌های مشابه نیز به‌گارد ملی عراق داده خواهد شد. بایدن نیز خبر داده بود که ترکیه آموزش و تجهیز مخالفان دولت بشار اسد و مبارزان «دولت اسلامی» را پذیرفته است. او اما جزئیات این آموزش‌ها و این که آموزش‌ها در کجا انجام خواهند شد را اعلام نکرد.

سخن‌گوی پیش‌مرگه‌های کردستان در مصاحبه با رویترز گفت که ارتش ترکیه از سه هفته قبل آموزش‌ها را در شمال عراق آغاز کرده است.

ادامه دارد.

جمعه بیست و نهم مرداد ۱۳۹۵ - نوزدهم اگست ۲۰۱۶